15

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ

ΠΕΡΙ

ΒΑΡΝΗΣ

ΠΟΛΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΧΥΡΑΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΕΙ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΗΣ

ΔΙΓΛΩΤΤΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ

ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑΙ

ὑπὸ

Π. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΣΑ

Τύποις Περικλέους Μ. Πεστεμαλτζίογλου.

1881.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

425

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΟΝ
4 δ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΙΝΕΣ ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ

ΠΕΡΙ

ΒΑΡΝΗΣ

ΠΟΛΕΩΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΧΥΡΑΣ

ΠΑΡΑ ΤΟΝ ΕΥΞΕΙΝΟΝ ΠΟΝΤΟΝ

ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΕΙ ΑΝΕΥΡΕΘΕΙΣΗΣ

ΔΙΓΛΩΤΤΟΥ ΕΠΙΓΡΑΦΗΣ

ΕΡΑΝΙΣΘΕΙΣΑΙ

ὑπὸ

Π. ΚΟΝΤΟΓΕΩΡΓΗ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΑΙ ΤΟΥΔΕ ΚΤΗΤΩΡ
ΞΕΝΟΦΩΝ Α. ΣΙΔΕΡΙΔΗΣ
ΕΝ ΚΩΝ/ΠΟΛΕΙ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΣΑ

Τύποις Περικλέους Μ. Πεστεμαλτζίογλου.

1881.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ
ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Α. ΣΙΔΕΡΙΔΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΡ. 2074
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΙΔΕΡΙΔΟΥ

Μεταξὺ τῶν νεωτέρων Γεωγράφων, οἱ μὲν, καὶ οὗτοι εἶναι οἱ πολυαριθμότεροι, λέγουσιν ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι ἡ ἀρχαία Ὀδησσὸς, μία τῶν σημαντικῶν Ἑλληνικῶν πόλεων τῶν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἄλλοι δὲ ὅτι εἶναι ἡ Ἀρχαία Διονυσόπολις.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἑξῆς Ἀρχαίων Συγγραφέων ἀποδεικνύεται ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι ἡ ἀρχαία Ὀδησσὸς, καὶ ἐξαιρέτως ἐκ τῆς ἐκεῖ ἀνευρεθείσης ἐπιγραφῆς.

Στ. 748 «Ὀδησσὸς, ἣν Μιλήσιοι κτίζουσιν, Ἀ-
στυάγης ὅτ' ἦρχε Μηδίας·
αὕτη Κροβύζους Θρᾷκας ἐν κύκλῳ ἔχει.
Διονυσόπολις δ', ἥ πρῶτον ὠνομάζετο
Κρουνοὶ διὰ τὰς τῶν ἐγγὺς ὑδάτων ἐκρύσεις·
Διονυσιακοῦ δὲ προσπεσόντος ὕστερον
ἐκ τῆς θαλάττης τοῖς τόποις ἀγάλματος,
Διονυσόπολιν λέγουσι κληθῆναι πάλιν.
Ἐν μεθορίοις δὲ τῆς Κροβύζων καὶ Σκυθῶν
χώρας μιγάδας Ἕλληνας οἰκητὰς ἔχει.

. . . Βιζώνη . . . . Τοῦτο δὲ
τὸ πολίχνιον φασίν τινες μὲν βαρβάρων
τινὲς δ' ἄποικον γεγονέναι Μεσημβρίας.
Κάλλατις
ἀποικία τῶν Ἡρακλεωτῶν γενομένη
κατὰ χρησμόν· ἔκτισαν δὲ ταύτην,
ἡνίκα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀμύντας
παρέλαβεν.
Τόμοι δ' ἄποικοι γενόμενοι Μιλησίων,
ὑπὸ Σκυθῶν κύκλῳ δὲ περιοικούμενοι.
Πόλις
Ἴστρος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ λαβοῦσα τοὔνομα
Ταύτην τὴν πόλιν
Μιλήσιοι κτίζουσιν ἡνίκα Σκυθῶν
εἰς τὴν Ἀσίαν στράτευμα διέβη βαρβάρων
τὸ Κιμμερίους διῶκον ἐκ τοῦ Βοσπόρου.»

Ἀνωνύμου [Σκύμνου Χίου, ὡς φέρεται] Περιήγησις ἔκδοσις Γεωγράφων Ἐλασσόνων ἐν Παρισίοις Τομ. Α. Σελ. 226.

Στ. 26. «Ἐνθένδε εἰς Τομέας πόλιν στάδιοι τριακόσιοι. Ἀπὸ δὲ Τομέων εἰς Κάλλατιν πόλιν ἄλλοι τριακόσιοι· ὅρμος ναυσίν. Ἐνθένδε ἐς Καρῶν λιμένα ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ ἡ γῆ ἐν κύκλῳ τοῦ λιμένος Καρία κληΐζεται

(Καβάρνα τανῦν). Ἀπὸ δὲ Καρῶν λιμένος εἰς Τετρισιάδα (1) στάδιοι εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Ἐνθένδε εἰς Βίζον, χῶρον ἔρημον, στάδιοι ἑξήκοντα. Ἀπὸ δὲ Βίζου εἰς Διονυσόπολιν στάδιοι ὀγδοήκοντα. Ἐνθένδε εἰς Ὀδησσὸν διακόσιοι· ὅρμος ναυσίν. 36 ἐκ δὲ Ὀδησσοῦ ἐς τοῦ Αἵμου τὰς ὑπωρείας, αἳ δὴ εἰς τὸν Πόντον καθήκουσι, σταδιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα· καὶ δεῦρο ὅρμος ναυσίν. Ἐκ δὲ τοῦ Αἵμου εἰς Μεσημβρίαν πάλιν ἐννενήκοντα· ὅρμος ναυσί. Καὶ ἐκ Μεσημβρίας εἰς Ἀγχίαλον πάλιν στάδιοι ἑβδομήκοντα, καὶ ἐξ Ἀγχιάλου εἰς Ἀπολλωνίαν ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Αὗται πᾶσαι αἱ πόλεις Ἑλληνίδες εἰσίν, ᾠκισμέναι ἐν τῇ Σκυθίᾳ, ἐν ἀριστερᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον.» Ἀρριανοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Τραϊανὸν [Ἀδριανὸν], ἐν ᾗ καὶ περίπλους Εὐξείνου Πόντου. Ἔκδοσις Γεωγράφων Ἐλασσόνων ἐν Παρισίοις. Τομ. Α. σελ. 399—400.

(1) ἤτοι Τίριζαν ἄκραν λεγομένην, ἔχουσαν καὶ ὕφορμον τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις, νῦν λεγομένην Ἄκραν. Ὁ Στράβων Σελ. 319 λέγει «Ἡ Τίριζις ἄκρα, χωρίον ἔρυμνον, ᾧποτε καὶ Λυσίμαχος ἐχρήσατο γαζοφυλακίῳ.» Κατά δε τὸν Πτολεμαῖον Γ. 10 «Τίριστρις (Τιριστρὶς, Τιριστρὴ, Τιριστρία) Ἄκρα καὶ τὰ νῦν κοινῶς Ἀκρωτήριον Καλήακρα.

78 «Αὕτη ἡ Διονυσόπολις πρῶτον ὠνομάζετο Κρουνοὶ διὰ τὰς τῶν ἐγγὺς ὑδάτων ἐκρύσεις· ἔπειτα δὲ μετωνομάσθη Ματιόπολις· ὕστερον δὲ, Διονυσιακοῦ ἀγάλματος προσπεσόντος ἐκ τῆς θαλάττης τοῖς τόποις, Διονυσόπολιν λέγουσι κληθῆναι πάλιν. Ἐν μεθορίοις δὲ τῆς Κροβύζων καὶ Σκυθῶν χώρας κειμένη, μιγάδας Ἕλληνας οἰκητὰς ἔχει. 79. Ἀπὸ δὲ Διονυσοπόλεως εἰς Ὀδησσὸν πόλιν, ἐν ᾗ ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι σ' (200), μίλια κς', ι' ς' ($26\frac{2}{3}$). 80. Ὀδησσὸν κτίζουσι Μιλήσιοι, ὅτε Ἀστυάγης ἦρχε τῆς Μηδίας· ἐν κύκλῳ δὲ αὐτῆς ἔχει Κροβύζους Θρᾷκας. 81. Ἀπὸ δὲ Ὀδησσοῦ εἰς τοῦ Αἵμου τὰς ὑπωρείας, αἳ δὴ εἰς τὸν Πόντον καθήκουσιν, ἐν αἷς ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι σξ' (260), μίλια λδ', ι' στ' ($34\frac{2}{3}$). 82. Αἷμος μέγιστόν ἐστιν ὑπὲρ αὐτὴν ὄρος, τῷ Κίλικι Ταύρῳ προσεμφερὴς, τῇ τε κατὰ μῆκος τῶν τόπων παρεκτάσει· ἀπὸ γὰρ Κροβύζων τῶν τε Ποντικῶν ὅρων ἄχρι τῶν Ἀδριατικῶν διεκβάλλει τόπων. 83. Ἀπὸ δὲ τοῦ Αἵμου εἰς Μεσημβρίαν πόλιν στάδιοι ϟ' (90), μίλια ιβ' (12). 84. Αὕτη ἡ Μεσημβρία πόλις παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ καλουμένου Αἵμου κει-

μένη, τῇ Θρᾳκίᾳ τε καὶ Γεττικῇ συνορίζει γῇ. Καλχηδόνιοι δὲ ταύτην καὶ Μεγαρεῖς ᾤκισαν, ὅτε ἐπὶ Σκύθας Δαρεῖος ἐστρατεύετο. 85. Ἀπὸ δὲ Μεσημβρίας εἰς Ἀγχίαλον πόλιν, ἔχουσαν καὶ λιμένα τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις, στάδιοι ο' (70), μίλια θ', γ' (9⅓), Ἀπὸ δὲ Ἀγχιάλου εἰς Ἀπολλωνίαν πόλιν, τὴν νῦν Σωζόπολιν λεγομένην, ἔχουσαν καὶ λιμένας μεγάλους δύο, στάδιοι ρπ' (180), μίλια κδ' (24). 86. Ταύτην τὴν Ἀπολλωνίαν πόλιν κτίζουσιν εἰς τοὺς τόπους ἐλθόντες οἱ Μιλήσιοι πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν τῆς Κύρου βασιλείας. Πλείστας γὰρ ἀποικίας ἐξ Ἰωνίας ἔστειλαν εἰς τὸν Πόντον, ὃν πρὶν Ἄξενον λεγόμενον διὰ τὰς ἐπιθέσεις τῶν βαρβάρων, προσηγορίας ἐποίησαν Εὐξείνου τυχεῖν. 87. Αὗται πᾶσαι αἱ πόλεις Ἑλληνίδες εἰσὶν ᾠκισμέναι ἐν τῇ Σκυθίᾳ ἐν ἀριστερᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον.»

Ἀνωνύμου Περίπλους Εὐξείνου Πόντου. Ἔκδ. Γεωγράφων Ἐλασσόνων ἐν Παρισίοις Τομ. Α. σελ. 420—421.

Ἐκ τούτων βλέπει τις ὅτι ἡ Ὀδησσὸς καὶ ἡ Διονυσόπολις ἦσαν δύο διάφοροι πόλεις. Εὑρίσκονται εἰσέτι τινές, οἵτινες διϊσχυρίζονται

ὅτι ἡ Βάρνη ἦτο ἡ ἀρχαία Κωνσταντία. Καὶ τοῦτο μέγα λάθος διασήμων ἐπιστημόνων, περὶ ὧν λαλήσομεν μετέπειτα, εὑρίσκεται καταχωρημένον, εἰς τὸ Νέον Παγκόσμιον Γεωγραφικὸν, Ἱστορικὸν καὶ Ἐμπορικὸν Λεξικὸν Εταιρίας τινος Σοφῶν, τυπωθὲν ἐν Βενετίᾳ, διὰ τῶν ἑξῆς ὅρων «Ἀνόρθως λέγεται ὅτι ἡ πόλις αὕτη (Βάρνη) εἶναι ἡ ἀρχαια Ὀδησσός· πιθανῶς ἡ Βάρνη εἶναι ἡ παλαιὰ Κωνσταντια.» Ἀναγινώσκει τις μετὰ ταῦτα ἐν τῷ αὐτῷ Συγγράμματι Τόμος Δ, τὰ ἑξῆς «Ὀδησσὸς πόλις κειμένη πρὸς δυσμὰς ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, πρὸς τὴν πρωτίστην ὑπώρειαν τοῦ ὄρους Αἵμου. «Ἦτον,» λέγει, «ἡ τελευταία τῶν Μιλησίων ἀποικία,» κατὰ τὸν Στράβωνα, καὶ παρακατιόν: «Ὀδησσὸς ἢ Ὀδυσσὸς πόλις τοῦ Εὐξείνου ἀνήκουσα τῇ Σαρματίᾳ, ἐν τῇ συμβολῇ τῶν ποταμῶν Σαγγάριος καὶ Βορυσθένους. Εἶναι ἡ Ὀτσκακὸ (Otscakow), καὶ ἄλλοι λέγουσιν ὅτι εἶναι ἡ Βάρνη.» Πόσα λάθη ἐν ταύταις ταῖς ὀλίγαις γραμμαῖς. Ὅθεν δικαίως καὶ ὁ Γάλλος Κριτικὸς Chardon de la Rochette (Mélanges de Critique e de Philologie Tom. II. p. 3. Paris) ὁμιλῶν περὶ Ἱστο-

ρικῶν Λεξικῶν λέγει «les compilateurs de dictionnaires historiques sont incorrigibles; ils semblent prendre plaisir a perpetuer les erreurs» (οἱ γράφοντες λεξικὰ ἱστορικὰ εἶναι ἀδιόρθωτοι· φαίνεται ὅτι εὐχαριστοῦνται νὰ διαιωνίζωσι τὰ λάθη).

Ἡ ἑξῆς δίγλωττος ἐπιγραφή, εὑρεθεῖσα ἐν Βάρνῃ τῇ 23ῃ Μαρτίου 1851, ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀρμενίου Χατζῆ Ἀρακὲλ Ὀγλοῦ, δεικνύει ἐναργῶς καὶ κατὰ θετικὸν τρόπον ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι ἡ ἀρχαία Ἑλληνικὴ πόλις Ὀδησσός.

IMP. CAESARE T. AELIO ADRIANOANTONI
P. P. CIVITAS ODESSITANORVM AQVAM NOVO
XIT CVRANTET. VITRASIO POLLIONE LEG. A.

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ
ΑΥΤοΚΡΑΤοΡΙ ΚΑΙΣΑΡΙ ΤΙΤΩ ΑΙΛΙΩ ΑΔΡΙΑΝΩΙ ΑΝΤΩΝ
ΕΥΣΕΒΕΙ ΑΡΧΙΕΡΕΙ ΜΕΓΙΣΤΩΙ ΠΑΤΡΙ ΠΑΤΡΙΔοΣ Η Π. ΟΔ
ΤΩΝ ΚΑΙΝΩ ΟΛΚΩ Το ΥΔΩΡ ΙΣΗΓΑΓΕΝ ΠΡοΝοοΥΜΑΙ
ΤΡΑΣΙοΥ ΠΩΛΛΙΩΝοΣ ΠΡΕΣΒΕΥΤοΥ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤ

Ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ τῇ περιγραφῇ ἐλλείπουσι τὰ τελικὰ γράμματα, ἀλλ' οὐχὶ τῶν αὐτῶν λέξεων ἐν ἀμφοτέραις ταῖς γλώσσαις καὶ ἐν τῇ αὐτῇ γραμμῇ συνεπληρώθη ὡς ἑξῆς:

IMP. CAESARE T. AELIO HADRIANO ANTONINO P. P. M.
P. P CIVITAS ODESSITANORUM AQUAM NOVO INDU
XIT CURANTE T. VITRASIO POLLIONE LEGATO AC DUCE.

ΑΓΑΘΗΙ ΤΥΧΗΙ
Αυτοκρατορι Καισαρι Τ. Αιλιῳ Αδριανῳ Αντωνινῳ Ευσεβει Αρχιερει Μεγιστῳ Πατρι Πατριδος η Π. Οδησσει τω ν καινῳ ολκῳ το υδωρ ισηγαγεν Προνοουμενου Τ. Βοι Τρασιου Πολλιωνος Πρεσβευτου και Αντιστρατηγου

Μετάφρασις

Ἐπὶ τοῦ Αὐτοκράτορος Καίσαρος Τίτου Αἰλίου Ἀδριανοῦ Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς, Ἀρχιερέως Μεγίστου, Πατρὸς τῆς Πατρίδος, ἡ πόλις τῶν Ὀδησσειτῶν εἰσήγαγε τὸ ὕδωρ διὰ καινοῦ ὑδραγωγοῦ τῇ προνοίᾳ Τίτου Βοιτρασίου Πολλίωνος Πρεσβευτοῦ καὶ Ἀντιστρατήγου.

Αὕτη ἡ ἐπιγραφή, κολοβωμένη εἰς τὸ ἀριστερὸν αὐτῆς ἄκρον εἶναι γεγλυμμένη ἐπὶ μεγάλου τετραγώνου λίθου μήκους 175 ἑκατοστομέτρων καὶ πλάτους 69. Ἀνευρέθη ὑπὸ τοῦ Ἀρμενίου Χατζῆ Ἀρακὲλ Ὀγλοῦ Μανρὸπ, ὅταν κατηδάφιζε τὸν ἐμπροσθινὸν τοῖχον τῆς παλαιᾶς του οἰκίας, προεκβαλλόμενον ἐπὶ τῆς δημοσίας ὁδοῦ, καὶ ἔχοντα ὡς βάσιν τὸν ῥηθέντα λίθον τεθειμένον ἰσοϋψῶς τῆς ἐπιφανείας τῆς αὐτῆς ὁδοῦ.

Οἱ Ῥωμαϊκοὶ καὶ Ἑλληνικοὶ χαρακτῆρες εἶναι καλῶς γεγλυμμένοι καὶ ἴσοι ὡς πρὸς τὸ μῆκος καὶ πλάτος τῇ προνοίᾳ τοῦ γλύπτου, ὅστις πρῶτον ἐχάραξε τὰς παραλλήλους γραμμὰς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἔπρεπε μετὰ ταῦτα νὰ

γλύψῃ τὰ Ῥωμαϊκὰ καὶ Ἑλληνικὰ γράμματα.

Σημειωτέον ὅτι τὸ φαινόμενον ὀρθογραφικὸν λάθος ΙΣΗΓΑΓΕΝ ἀντὶ ΕΙΣΗΓΑΓΕΝ δὲν εἶναι πραγματικὸν, ἐνῷ ἦτον ἐν χρήσει παρὰ τῶν ἀρχαίων. Ἐν τέλει παρατηρητέον ὅτι ἐν τῇ Λατινικῇ ἐπιγραφῇ πολλαὶ λέξεις εἶναι συντετμημέναι ὡς συνείθιζον οἱ Ῥωμαῖοι γράφοντες, ἀλλὰ δὲν παραλείπεται εἰμὴ μόνον τὸ οὐσιαστικὸν τοῦ ἐπιθέτου NOVO, σύνηθες παρὰ Λατίνοις, ὡς καὶ παρ' Ἕλλησι, νὰ παραλείπηται, ὅταν εὐκόλως συνεξυπακούηται Ἐν τῇ Ἑλληνικῇ ἐπιγραφῇ δὲν εὑρίσκεται ἄλλη λέξις συντετμημένη εἰμὴ ἡ λέξις Πόλις ἢ Πολιτεία ἐννοουμένη διὰ τοῦ μόνου ἀρχικοῦ γράμματος Π.

Αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ εἶναι ἔτη τινα προγενεστέρα τῆς ἀναβάσεως Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς εἰς τὸν Αὐτοκρατορικὸν θρόνον, τὸν κατεχόμενον ὑπὸ Τίτου Αἰλίου Ἁδριανοῦ, ὅστις τὸν υἱοθέτησε, καίτοι ἡ Γερουσία δὲν παρεχώρησεν αὐτῷ τὸν ἔνδοξον τίτλον τοῦ Εὐσεβοῦς εἰμὴ δύο ἔτη ἀφ' ὅτου ἐβασίλευσε, δηλαδὴ τὸ 140ον ἔτος Μ. Χ. Αὕτη λοιπὸν ἡ ἐπιγραφὴ ὑπολογίζει ἐποχὴν 1743 ἐτῶν.

Τὸ σχῆμα τοῦ λίθου καὶ ἡ ἔννοια τῆς ἐπι-

γραφῆς τείνουσι νὰ πείσωσιν ὅτι οὗτος ὁ λίθος ἦτο τὸ ἐπιστύλιον τοῦ μνημείου τοῦ ἀνεγερθέντος ὑπὸ τῶν Ὀδησσειτῶν καὶ μνείαν ποιοῦντος τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ ὕδατος εἰς τὴν πόλιν των διὰ νέου ὑδραγωγοῦ, προνοίᾳ Τίτου Βοιτρασίου Πολλίωνος, ὅςτις ἦτον ἐν Ὀδησσῷ ὁ Ἀντιπρόσωπος τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀντωνίνου τοῦ Εὐσεβοῦς καὶ Ἀρχιστράτηγος τοῦ ἐν τῇ Κάτω Μοισίᾳ στρατοῦ.

Ἡ περίεργος ὅμως σύμπτωσις ὅτι τοιαύτη ἐπιγραφὴ ἀνευρέθη ἑκατὸν ἕνδεκα βήματα μακρὰν τῆς βρύσεως, ἐξ ἧς νῦν ἡ γειτονία τῶν Ἀρμενίων προμηθεύεται ὕδωρ καὶ ὅτι τὰ λείψανα ἀρχαίου ὑδραγωγοῦ ἀνευρέθησαν ἐν τῷ μεσαύλῳ τῆς οἰκίας τοῦ αὐτοῦ ἰδιοκτήτου Ἀρμενίου Χατζῆ Ἀρακὲλ Ὀγλοῦ Μονρὸπ εἶναι ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα τοῦ πεῖσαι ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ θέσει ἀνηγέρθη ὑπὸ τῶν Ὀδησσειτῶν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος μνημεῖον.

Νῦν ἂς διαλάβωμεν ἐν συνόψει περὶ τῆς θέσεως τῆς Ὀδησσοῦ καθὼς καὶ περὶ τῆς μεταβολῆς τοῦ ὀνόματός της εἰς τὸ τῆς Βάρνης.

Ἡ ἀρχαία πόλις Ὀδησσὸς ἦτο, καὶ κατὰ

τὸν Στράβωνα, ἀποικία Μιλησίων παρὰ τὸν Εὔξεινον Πόντον, μεταξὺ Καλλάτιδος καὶ Ἀπολλωνίας· «Ἐν τῷ μεταξὺ δὲ διαστήματι τῷ ἀπὸ Καλλάτιδος εἰς Ἀπολλωνίαν, Βιζώνη τε ἐστιν . . . καὶ Ὀδησσὸς Μιλησίων ἄποικος. Γεωγρ. Βιβ. Ζ. Κεφ. Ζ. Ὅθεν Στέφανος ὁ Βυζάντιος (2) ἀπατᾶται πολὺ λέγων ὅτι «ἡ Ὀδησσὸς ἔκειτο παρὰ τὴν Σαλμυδησσὸν ἢ Ἁλμυδησσὸν (τανῦν Μήδια), ἢ παρὰ τὸν ποταμὸν Σαλμυδησσὸν, ὅστις ῥέει πολὺ πλησίον εἰς τὰς Κυανέας Νήσους ἢ Πέτρας, αἵτινες εὑρίσκονται παρὰ τὸ στόμιον τοῦ Βοσπόρου·» διότι ἰδοὺ τί λέγει ὁ Ἀῤῥιανὸς περὶ Σαλμυδησσοῦ Στ. 88. «Ἀπὸ δὲ Θυνιάδος εἰς Σαλμυδησσὸν στάδιοι σ΄ (200), μίλια κστ΄, ι΄ στ΄ (26⅔). Τούτου τοῦ χωρίου μνήμην ποιεῖται Ξενοφῶν ὁ πρεσβύτερος, καὶ μέχρι τούτου λέγει τὴν στρατιὰν ἐλθεῖν τῶν Ἑλλήνων, ἧς αὐτὸς ἡγήσατο ὅτε τὰ τελευταῖα σὺν Σεύθῃ τῷ Θρᾳκὶ ἐστράτευσε· καὶ περὶ τῆς ἀλιμενότητος τοῦ χωρίου πολλὰ ἀνέγραψεν, ὅτι ἐνταῦθα ἐκπίπτει τὰ πλοῖα χειμῶνι βιαζόμενα, καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ πρόσχωροι ὅτι

(2) Stephani Byzantii de urbibus et populis.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ὑπὲρ τῶν ναυαγίων ἐν σφίσι διαμάχονται. 89. Οὗτος δ' ὁ Σαλμυδησσὸς αἰγιαλὸς ἐφ' ἑπτακόσια στάδια τεναγώδης ἄγαν καὶ δυσπρόσορμος ἀλιμενός τε παντελῶς παρατέταται, ταῖς ναυσὶν ἐχθρότατος τόπος.» Περίπλους Εὐξείνου Πόντου Ἔκδ. Γεωγρ. Ἐλασσόνων ἐν Παρισίοις Τομ. Α. σελ. 421—422. Ὁ αὐτὸς Στέφανος Βυζάντιος διαβεβαιοῖ ὅτι ὁ Ἀπολλόδωρος ἐθεώρει τὴν Ὀδησσὸν ὡς μέγα ὄρος. Ἀλλὰ πιθανῶς ὁ Ἀπολλόδωρος ἐνόει νὰ εἴπῃ ὅτι ἡ Ὀδησσὸς ἦτο παρὰ τὸν Αἷμον, ὅστις πραγματικῶς εἶναι μέγιστον ὄρος.

Πτολεμαῖος ὁ Γεωγράφος γράφει Ὀδύσσους ἀντὶ Ὀδησσὸς (3), ἀλλ' εἶναι μᾶλλον πιστευτὸν ὅτι ἡ ψευδὴς αὕτη γραφὴ πρέπει ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἀμάθειαν ἀντιγραφέως, ἐνῷ καὶ ὁ Ὀβίδιος αὐτὸς σύγχρονος τοῦ Στράβωνος γράφει Odesson καὶ οὐχὶ Odysson.

. . . . per Apollinis urbem
Acta, sub Anchiali mœnia tendat iter.
Inde Mesembriacos portus· et Odesson, et arces
Praetereat dictas nomine, Bacche, tuo.
Et quos Alcathoi memorant a moenibus ortos

(3) Πτολεμαῖος Βιβλ. Γ. Κεφ. 10.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Sedibus hic profugum constituisse Larem.
A quibus adveniat Miletida sospes ad urbem,
Offensi quo me compulit ira Dei.
Tristium Lib. I. El. X.

Ἡ ψευδὴς αὕτη γραφὴ «Ὀδύσσους» κατέπεισε, ὡς φαίνεται, συγγραφεῖς τινας νὰ ὑποστηρίξωσιν ὅτι ἡ πόλις αὐτὴ ὠνομάσθη ὑπὸ Μιλησίων Ὀδυσσὸς πρὸς τιμὴν τοῦ Ὀδυσσέως. Θεοφάνης δὲ ὁ Βυζαντινὸς ἐσφαλμένως τὴν ὠνόμασε Ὀδυσσόπολιν καὶ ὁ Λατῖνος μεταφραστὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας Νικηφόρου Καλλίστου μετέφρασε πολὺ ἀφελῶς τὸ ὄνομα Ὀδησσὸς Ulyssopolin. Ἀληθὴς εἶναι μόνον ἡ γραφὴ τοῦ Στράβωνος καὶ τῶν ἄλλων Ἐλασσόνων Γεωγράφων, ὧν μνεία ἐγένετο ἀνωτέρω. Περιπλέον ἅπαντα τὰ νομίσματα ταύτης τῆς πόλεως καὶ ὅτε ἦτο αὐτόνομος καὶ ὅτε ὑπέκυψεν εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν κυριαρχίαν φέρουσι τὸ ὄνομα Ὀδησσιτῶν μὲ τὴν διαφορὰν τῆς γραφῆς τῶν γραμμάτων ΟΔΗΣΙΤΩΝ ΟΔΗΣΕΙΤΩΝ-ΟΔΗΣΣΕΙΤΩΝ-ΟΔΗΣΣΙΤΩΝ.(4)

(4) Mionnet, description de Médailles antiques, Grecques et Romaines Tom. I. Paris in 8 p. 395—396.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς αὐτονομίας τῶν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου Ἑλληνικῶν πόλεων ἡ Ὀδησσὸς ἦτον ἡ πρωτεύουσα μεταξὺ τῶν ἄλλων τεσσάρων συμμάχων πόλεων Τόμεως, Καλλάτιδος, Μεσημβρίας καὶ Ἀπολλωνίας κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἀρχαιολόγου Blarambergio, μνημονευομένου ὑπὸ τοῦ εὐπαιδεύτου Boëck (5) ἐν τῇ ὑπ' αὐτοῦ δημοσιευθείσῃ ἐπιγραφῇ ὑπ' Ἀρ. 2650. Ἐπίσης φαίνεται καὶ ἐκ τῆς ἄλλης ἐπιγραφῆς τῆς Ὀλβιοπόλεως, ἑρμηνευθείσης παρὰ τοῦ αὐτοῦ ὑπ' Ἀρ. 2659, ὅτι ἡ Ὀδησσὸς ἦτον μία ἐκείνων τῶν πόλεων αἵτινες εἶχον θεσπίσει χρυσοῦν στέφανον εἰς τὸν Θεοκλέα Σατύρου ἥρωα (6).

Ἀλλ' ἡ ἱστορία οὐδεμίαν ποιεῖται μνείαν τῆς

---

(5) Inscriptiones Macedoniae et Thraciae Pars. X. Odessus, Blarambergio iudice, fœderatorum quinque oppidorum videtur caput fuisse, quibus ille ennumerat Tomidem, Callatin Mesambriam, Apolloniam.

(6) Inscriptiones Sarmatiae. Pars. XI.— Tabula marmorea decretum Olbiopolitanum continens. «Ὅσαι πόλεις ἐστεφάνωσαν Θεοκλέα Σατύρου ἥρωα χρυσίοις στεφάνοις. Ὀλβιοπολῖται, Ἡρακλειῶται, Πανοί, Τομεῖται, Μίλητος, Χερσόνησος, Νικομηδεῖς, Βυζάντιοι, Προυσεῖς, Ἰστριανοί, Κύζικος, Βόσπορος, Νικαιεῖς, Ἀμασσιανοί, Ὀδησσεῖται, Καλλατιανοί, Ἀπάμεια, Τύρα, Σινώπη.

Ὀδησσοῦ ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῶν Ῥωμαίων. Τὸ ὄνομά της παρίσταται ἐπὶ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Αὐτοκρατορίας, καί ἀκριβῶς καθ' ἣν περίστασιν ὁ στρατηγὸς Βιταλιάνος ἐπανεστάτησε κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀναστασίου τῷ 514. Ὁ Βιταλιάνος, λέγουσιν οἱ Ἱστορικοὶ Κέδρηνὸς καὶ Θεοφάνης, νικηθεὶς ὑπὸ Κυρίλλου, ὑπάρχου τοῦ Αὐτοκράτορος, εἰς διαφόρους μάχας, ἀπεσύρθη πρὸς τὸ ὄρος τοῦ Αἵμου, ὁ δὲ Κύριλλος ἐνόμισεν ὅτι ἡ ἐκστρατεία ἐτελείωσε. Ὅθεν ἀπῆλθεν, ἵνα ἀναπαυθῇ ἐκ τῶν μόχθων καὶ κακουχιῶν τοῦ πολέμου, εἰς Ὀδησσόν, ὅπου βεδυθισμένος εἰς τὰ πλέον ἄτιμα ὄργια οὐδὲν ἄλλο ἐσυλλογίζετο εἰμὴ πῶς νὰ διασκεδάζῃ. Πληροφορηθεὶς περὶ τούτου ὁ Βιταλιάνος ἐπλησίασεν εἰς Ὀδησσὸν, καὶ διαφθείρας διὰ χρημάτων τοὺς στρατιώτας τοὺς φυλάττοντας τὰς πύλας τῆς πόλεως ἐπῆλθεν ἐν καιρῷ νυκτὸς μετὰ σώματος στρατιωτῶν, κατέλαβεν αἴφνης καὶ κατέσφαξε τὸν Κύριλλον, ὃν εὗρε κατακεκλιμένον ἐν μέσῳ δύο γυναικῶν διεφθαρμένων. Ἡ φρουρὰ τότε καθυπετάγη εἰς τὸν Βιταλιάνον, ὅστις τοιουτοτρόπως κατέστη κύριος τῆς Ὀδησσοῦ.

Ἀγνοεῖται ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν ἡ πόλις αὕτη ὠνομάσθη Βάρνη. Ἡ ἀρχαιοτάτη μνεία, ἣν ἔχομεν περὶ τοῦ ὀνόματος τούτου, εἶναι τὸ Ἐδάφιον ἐκεῖνο τοῦ Χρονογράφου Θεοφάνους, ὅπου οὗτος διηγεῖται ὅτι οἱ Βούλγαροι ἐγένοντο κύριοι τῆς Βάρνης, συνεπείᾳ τῆς νίκης των κατὰ τῆς στρατιᾶς Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου ἐν ἔτει 679. Γράφει ὁ Θεοφάνης «ἐλθόντες (οἱ Βούλγαροι) εἰς τὴν λεγομένην Βάρνην, πλησίον Ὀδύσσου.» Σκεπτόμενος ὅμως τις ἐπὶ τοῦ ἐδαφίου τούτου πρέπει νὰ νομίσῃ ὅτι ἡ Βάρνη εἶναι μία πόλις, καὶ ἄλλη ἡ Ὀδύσσος (κατὰ τὸν Θεοφάνην) ἢ Ὀδυσσόπολις, ὡς αὐτὸς ὀνομάζει αὐτὴν, ὁμιλῶν περὶ τοῦ ἀποστάτου Βιταλιάνου, ὅστις ἐφόνευσε τὸν Κύριλλον, ἐνῷ κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν, τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ, ὅστις ἔρρεε παρὰ τὴν Ὀδησσὸν, ἦτο Βάρνα. Εἶναι γνώμη τινῶν ὅτι ἐν τούτῳ τῷ ἐδαφίῳ κακῶς ἐξεφράσθη ὁ Θεοφάνης ἢ ὅτι εἶναι λάθος τοῦ ἀντιγραφέως του καὶ ὅτι πρέπει ν' ἀναγνωσθῇ ὡς ἑξῆς: «Ἐλθόντες (οἱ Βούλγαροι) εἰς τὸν λεγόμενον Βάρναν, πλησίον Ὀδύσσου κτλ.» Ὅτι Βάρνα ἦτο τὸ ὄνομα ποταμοῦ καὶ οὐχὶ πόλεως, ὅταν οἱ Βούλγαροι

εἰσέβαλον εἰς τὴν Κάτω Μαισίαν, τὸ δεικνύει ἡμῖν ἡ ἔννοια ὅλου τοῦ ἐδαφίου τοῦ Θεοφάνους, καὶ αἱ ἑξῆς λέξεις τοῦ Κεδρηνοῦ ὁμιλοῦντος περὶ τῆς ἥττης Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου. «Τῷ ια' ἔτει, τὸ τῶν Βουλγάρων ἔθνος διαπεράσαν τὸν Δούναβα, καὶ ἀποχωρισθὲν τῶν ὁμοφύλων αὐτοῦ, ἐσκήνωσεν ἐν Βάρναις, ἔντισι ὀχμαῖς καὶ ὄρεσι.» Βιβλ. Α. Σελ. 440.

Ἡ γνώμη αὕτη στηρίζεται ἐπὶ τινος ἐδαφίου Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου, ἐν τῷ συγγράμματί του περὶ διοικήσεως τῆς Αὐτοκρατορίας, ὃ καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν υἱόν του Ῥωμανόν. Διηγούμενος ἐν Κεφ. 9ῳ τίνι τρόπῳ οἱ Ῥῶσσοι ἐποίουν χρῆσιν τῶν πλοίων των, ἵνα ἀπέρχωνται εἰς Κωνσταντινούπολιν, λέγει ὅτι, ἀπὸ τὸν Δούναβιν αὐτοὶ ἔφθανον εἰς Κωνοπᾶ, καὶ ἀπὸ τοῦ Κωνοπᾶ εἰς Κωνσταντίαν ἐν τῷ ποταμῷ Βάρνᾳ, καὶ ἀπὸ τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰς τὸν Διτζίναν, τόπους ἅπαντας ἀνήκοντας εἰς τοὺς Βουλγάρους.

Ἰδοὺ τὸ κείμενον:

Κεφ. **Θ.** Περὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ῥωσσίας ἐρχομένων Ῥῶς, μετὰ τῶν μονοξύλων ἐν Κωνσταντινουπόλει . . . . . «ἀπὸ δὲ τὸν Σαυλι-

νᾶν οὐ φοβοῦνται τινὰ, ἀλλὰ τὴν τῆς Βουλγαρίας γῆν ἐνδυσάμενοι, εἰς τὸ τοῦ Δουναβίου στόμιον ἔρχονται· ἀπὸ δὲ τοῦ Δουναβίου καταλαμβάνουσιν εἰς τὸν Κωνοπᾶν· καὶ ἀπὸ τοῦ Κωνοπᾶ εἰς Κωνσταντίαν εἰς τὸν ποταμὸν Βάρνης, καὶ ἀπὸ Βάρνης ἔρχονται εἰς τὸν ποταμὸν τὸν Διτζίναν, ἅπερ πάντα εἰσὶ γῆς τῆς Βουλγαρίας.» Ὁ ποταμὸς Βάρνα βεβαίως φαίνεται σημειωμένος ἐν τῷ γεωγραφικῷ χάρτῃ τοῦ Γάλλου Γεωγράφου Dell' Isle δημοσιευθέντι πρὸς διασάφησιν τοῦ συγγράμματος Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου.

Πολλοὶ διάσημοι συγγραφεῖς ὑπέπεσον εἰς μέγα λάθος τοῦ νὰ νομίζωσιν ὅτι ἡ Βάρνη ἦτον ἡ ἀρχαία Κωνσταντία, ἐνῷ ἦσαν δύο διάφοροι πόλεις. Φαίνεται ὅτι ἐλησμόνησαν ἢ δὲν ἀνέγνωσαν τὸ ἑξῆς ἐδάφιον Νικήτα τοῦ Χωνιάτου, ὃ καὶ δεικνύει ἀρκούντως τὴν γεωγραφικὴν θέσιν τῶν ἄνω εἰρημένων πόλεων τῆς κάτω Μοισίας. Διηγούμενος ὁ Βυζαντινὸς Ἱστοριογράφος τὸν ἐξοπλισμὸν τοῦ Βουλγάρου Βασιλέως Ἰωάννου ἢ Καλογιάννου, ὡς ὀνομάζεται παρά τινων συγγραφέων, κατὰ τοῦ Αὐτοκράτορος Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ ἐν ἔτει 1202,

λέγει καθαρῶς ἐν Βιβλ. Γῳ σελ. 343, «Κατὰ δὲ τοῖς χρόνοις τούτοις ἔξεισι τῆς Μοισίας ὁ Ἰωάννης μεγίστῳ τε καὶ παγχάλκῳ στρατεύματι· καὶ διειληφὼς τὴν Κωνσταντίαν, χειροῦται ταύτην κατὰ πᾶσαν εὐπέτειαν, διάσημον οὖσαν ἐν τοῖς τῆς Ῥοδόπης σχοιήμασι· καὶ καθελὼν τὸν ταύτης περίβολον, ἐκεῖθεν ἐπανέσταται· καὶ περὶ τὴν Βάρναν στρατοπέδευται, καὶ πολιορκεῖ γενναίως καὶ ταύτην.» Αὗται αἱ τελευταῖαι λέξεις μόνον ἐπαρκοῦσιν ἵνα πείσωσιν ἕκαστον περὶ τοῦ μεγάλου λάθους ὅτι ἡ Βάρνα ἦτον ἡ Ἀρχαία Κωνσταντία, ἐνῷ ἦσαν δύο πόλεις πολὺ διακεκριμέναι ἡ μία τῆς ἄλλης.

Οὕτω καὶ ὁ Lequien, περιγράφων τὰς ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς ἐνόμισεν ὅτι ἡ πόλις Ὀδησσὸς ἦτο διάφορος τῆς πόλεως Βάρνης, καθότι ἐβασίσθη ἐπὶ ψευδοῦς γραφῆς σημειώσεως τῶν Ἀρχιεπισκοπικῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ γράφει Βάρης ἀντὶ Βάρνης, ὡς «Δος. Λέων ἐν τῇ Ἑβδόμῃ Συνόδῳ σύνεδρος ὢν ὑπέγραψε, Λέων Ἐπίσκοπος Βάρης (ἀντὶ Βάρνης) Εος. Βασίλειος, ἐν τῇ τοῦ Φωτίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Πατριαρχικῇ Συ-

νόδῳ, Βασιλείου Βάης ἀντὶ (Βάρνης). Στος Μητροφάνης, ἐν συνόδῳ μετὰ Διονυσίου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κατὰ τῶν καινοτομιῶν τῶν Καλβινιστῶν ὑπέγραψε ἐν ἔτει 1672, Μητροφάνης Βάρες ἀντὶ (Βάρνης).»

Ὁ Lequien φαίνεται ὅτι δὲν ἀνέγνωσε μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς οὔτε τοὺς Βυζαντινοὺς ἱστορικοὺς, οὔτε τοὺς συγχρόνους αὐτῷ γεωγράφους· ἄλλως ἤθελεν ἐννοήσει ὅτι ἡ γραφὴ Βάρης ἦτο λάθος τοῦ ἀντιγραφέως ἀφαιρέσαντος ἐκ Βάρνης τὸ γράμμα ν.

Παραλείποντες τὸ μέγα λάθος τοῦ θεωρεῖν τὸ ὄνομα Βάρης διάφορον τοῦ Βάρνης παρατηροῦμεν ὅτι καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει παραδοχῆς τῶν λεγομένων παρὰ τοῦ Lequien ὡς ἀληθῶς ἡ πόλις Ὀδησσὸς ὑπῆρχεν ἀκόμη εἰς τὸν ΙΖον αἰῶνα, ἐνῷ τὸ ὄνομά της μετεβλήθη εἰς τὸ τῆς Βάρνης κατὰ τὸ δωδέκατον ἔτος τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου (7) δηλα-

(7) Κωνσταντῖνος Γος, ἐπονομαζόμενος Πωγωνάτος, Αὐτοκράτωρ τῆς Ἀνατολικῆς Αὐτοκρατορίας, ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῷ 668ῳ μετὰ τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν, ἀποδιώσαντος τοῦ πατρός των Κωνσταντίνου τοῦ Βου. Μετ' ἐπιτυχίας ἐπολέμησε τοὺς Σαρακηνοὺς καὶ κατεδικάσατο τὴν θρησκευτικὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν ἐν τῇ κατὰ τὸ 680ον γενομένῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, κατέστη ὅμως μισητὸς ἕνεκα τοῦ φόνου τῶν δύο αὐτοῦ ἀδελφῶν· ἀπέθανε τῷ 685ῳ. Ἐπὶ τούτου τοῦ Αὐτοκράτωρος ἐν τοῖς κατὰ Σαρακηνῶν πολέμους μετεχειρίσθησαν πρώτην φορὰν τὸ Ἑλληνικὸν λεγόμενον πῦρ.

δὴ περὶ τὰ τέλη τοῦ Ζου αἰῶνος ἔργῳ τῶν Βουλγάρων (8), οἵτινες κατεκτήσαντο τὴν χώραν ταύτην τῆς Κάτω Μοισίας.

Ὁ Lequien, ὅστις, ὡς εἴδομεν, ἐκλαμβάνει τὴν Ὀδησσὸν ἄλλην πόλιν διάφορον τῆς Βάρνης, ἀπαριθμῶν τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ὀδησσοῦ λέγει ὅτι ὁ πρῶτος αὐτῆς Ἐπίσκοπος Ἀμπλίας ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου καὶ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος, οὗ μνείαν ποιεῖται ὁ Ἅγιος Παῦλος ἐν τῇ πρὸς Ρωμαίους ἐπιστολῇ του Κεφ. ις'. ἐδ. 8 λέγων «Ἀσπάσασθε Ἀμπλίαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν Κυρίῳ.»

(8) Ἰδοὺ ἐν συντόμῳ τί λέγει ὁ M. N. Bouillet περὶ Βουλγάρων. Βούλγαροι, λαὸς Σκυθικὸς, κατῴκει κατὰ πρῶτον, παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ Ρὰ (Βόλγα), ὅπου πόλις τις καλουμένη Βόλγαρι ὑπάρχει καὶ μαρτυρεῖ εἰσέτι τὸν τόπον τῆς διαμονῆς των. Θηριώδεις, ἄνευ νόμων ἐγκατέλειπον τὴν γεωργίαν εἰς τὰς γυναῖκάς των, αὐτοὶ δὲ κατεγίνοντο εἰς τὴν θήραν, πόλεμον, κτηνοτροφίαν καὶ εἰς τὸ ἐμπόριον τῶς σισυρῶν (γουναρικῶν). Ἐκδιωχθέντες ὑπὸ τῶν Σαβίρων (τὸν 5ον αἰῶνα) ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Βόλγα ἐγκατεστάθησαν ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου Πόντου καὶ τῆς Μαιώτιδος λίμνης (Ἀζοφικῆς), ἀφ' ὅπου ἐποίουν ἐπιδρομὰς εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Αὐτοκρατορίαν. Ἀπὸ τοῦ 566—634 καθυπετάγησαν εἰς τοὺς Ἀβάρους. Εἰς τὸ 667 οἱ πέντε υἱοὶ τοῦ Κουβρὰτ, ἑνὸς τῶν ἀρχηγῶν των, διενείμαντο τὸ κράτος του, καὶ ὁ Ἀσπαροὺχ, ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν διέβη τὸν Βορυσθένην (Δνίπερον) καὶ τὸν Τύραν (Δνίστερον), καὶ ἐγκατέστη ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἱεράσου ἢ Ἱεράτου (Προύθου). Τῷ 679ῳ κατέσχον τὴν Μοισίαν καὶ ἐκεῖ συνέστησαν βασίλειον ὃ διήρκεσε σχεδὸν τρεῖς αἰῶνας, ἀλλ' ὃ κατέστη ὑποτελὲς τοῖς Ρώσσοις τῷ 968ῳ, μετέπειτα συνηνώθη τῇ Ἑλληνικῇ Αὐτοκρατορίᾳ ὑπὸ Ἰωάννου

Τὸ νέον ὄνομα τῆς Βάρνης κατέστη διάσημον διὰ τὴν ἐκεῖ γενομένην μάχην τῇ 11ῃ Νοεμβρίου 1444 μεταξὺ Τούρκων καὶ Χριστιανῶν, ἐν ᾗ ἔπεσεν ὁ βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας, ὁ ἀνδρεῖος Λαδισλάος, νικηθεὶς ὑπὸ Ἀμουρὰτ Β^ου. Οἱ Ῥῶσσοι ἐκυρίευσαν τὴν Βάρνην τῷ 1828 μετὰ μακρὰν πολιορκίαν. Διέμειναν ἐκεῖ πάλιν ἐπέκεινα τῶν δύο ἐτῶν κατὰ τὸν τελευταῖον Ῥωσσο-Τουρκικὸν πόλεμον καὶ ἀνεχώρησαν, ἀφοῦ ἡ Βάρνη παρεδόθη εἰς τὴν ἡγεμονίαν τῆς Βουλγαρίας δυνάμει τῆς συνθήκης τοῦ Βερολίνου.

Ἡ Βάρνη εἶναι πόλις ἐμπορικὴ καὶ ἀξιόλογος διὰ τὰ πολλὰ καὶ διάφορα αὐτῆς προϊόντα.

Τσιμισκῆ (συμβασιλέως τῶν ἀνηλίκων τοῦ Ῥωμανοῦ τέκνων). Τῷ 980ῳ ὁ Σισμὰν συνέστησε δεύτερον βασίλειον Βουλγαρικὸν ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ ὁ Ἰωάννης Βιαδιλὸ, εἷς τῶν διαδόχων του, ἥνωσε μὲ αὐτὸ τὴν Σερβίαν. Ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας Βασίλειος ὁ Β^ος, μετὰ πόλεμον διαρκέσαντα 37 ἔτη, τοσοῦτον ὁλοσχερῶς κατετρόπωσε, τῷ 1018, τότε νέον τοῦτο κράτος καὶ τοὺς Βουλγάρους ἐν γένει θελήσαντας ν' ἀποστατήσωσιν ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας, ὥστε ἐπωνομάσθη Βουλγαροκτόνος· 15,000 Βουλγάρων αἰχμαλωτισθέντων ἐν τῷ πολέμῳ τούτῳ ἐξωρύχθησαν οἱ ὀφθαλμοί. Τῷ 1186 συνέστη τὸ τρίτον Βουλγαρικὸν βασίλειον, ὃ συνέκειτο ἐκ τοῦ μέρους τῆς Βουλγαρίας τῆς πρὸς Μεσημβρίαν τοῦ Δουνάβεως, καὶ ὃ ἔσχε πέντε βασιλεῖς Καλλοπιέρον, Ἀσὰν Α^ον, Καλογιάννην, Ἰωάννην Β^ον, καὶ Σισμάν. Τὸ βασίλειον τοῦτο ἔπαυσε τῷ 1396ῳ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Βασιλέως Σισμὰν, ὃν ἐφόνευσεν ὁ Σουλτάνος Βαγιαζὶτ ὁ Α^ος.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
007000023392

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

14
25
40
42
490

321 5/2
6430

321/2
642

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ